

ประโยค ป.ธ. ๙

แต่งไทยเป็นมคอ

สอบ วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๒๐

191

ข้อสำคัญอันเป็นคุณแก่พระพุทธศาสนา ซึ่งพระเจ้าอโศกได้ทรงอุปถัมภ์บำรุงนั้น
 ถ้าว่าโดยลักษณะการก็เป็น ๓ อย่าง คือ การสร้างพุทธเจดีย์สถานอย่าง ๑ การสังคายนา
 พระธรรมวินัยอย่าง ๑ การสอนพระพุทธศาสนาให้แพร่หลายไปยังนานาประเทศอย่าง ๑

การสร้างพุทธเจดีย์นั้น มีในเรื่องตำนานว่า พระเจ้าอโศกได้รวบรวมพระบรม-
 สารวิภาคของพระพุทธเจ้ามาแบ่งแจกไปบรรจุไว้ในพระสถูปซึ่งสร้างขึ้น ณ ที่ต่าง ๆ
 ในสมัยนั้นมากมายหลายแห่ง ซ้อนมีโบราณวัตถุประกอบเป็นหลักฐาน ด้วยพระสถูปที่บรรจุ
 พระบรมธาตุซึ่งสร้างในสมัยพระเจ้าอโศกยังปรากฏอยู่หลายแห่ง ทั้งที่ในอินเดียและลังกาที่วิ-
 จิงยุติได้ว่าประเพณีนิยมในการสร้างพระสถูปเป็นพุทธเจดีย์มีขึ้นแพร่หลายตั้งแต่ครั้งพระเจ้า-
 อโศกแจกพระบรมธาตุเป็นต้นมา เหตุใด พระเจ้าอโศกจึงรวบรวมพระบรมธาตุมาแบ่งแจก
 ไปให้สร้างพระสถูปประคิษฐานไว้ ณ ที่ต่าง ๆ ครั้งนั้น เมื่อคิดดูก็พอแลเห็นได้ ด้วยก่อนนั้นมา
 พุทธเจดีย์ที่เนื่องต่อพระพุทธองค์ มีแต่พระบริโภกเจดีย์ที่พระพุทธเจ้าได้ประทานไว้ ๔ แห่ง
 กับพระธาตุเจดีย์ที่สร้างไว้ ณ เมืองต่าง ๆ ซึ่งได้พระบรมธาตุไปเมื่อแบ่งแจกครั้งแรกอีก ๘
 แห่ง ครั้งพระเจ้าอโศกทรงบำรุงพระพุทธศาสนารุ่งเรือง นับถือกันแพร่หลายไปทั่วทุกภูมि-
 มณฑลในพระราชอาณาเขต ตลอดจนถึงต่างประเทศ ผู้ที่อยู่ไกลจะไปกระทำสักการบูชาถึง
 พุทธเจดีย์ที่กล่าวมาได้โดยยาก พระเจ้าอโศกจึงได้รวบรวมพระบรมธาตุมาแบ่งใหม่เป็นส่วน
 ละน้อย ๆ แล้วประทานไปให้สร้างพระสถูปประคิษฐานไว้ตามบรรดาเมืองที่มีผู้คนเลื่อมใส

พระพุทธศาสนา มาก ให้เป็นที่สักการบูชาประจำอยู่ในเมืองนั้น ๆ ส่วนพระบริโภคเจดีย์นั้น
นำสันนิษฐานว่า การที่นับตำบลที่พุทธปฎิหารีย์เป็นบริโภคเจดีย์เพิ่มขึ้นอีก ๔ แห่ง
ก็จะเกิดขึ้นในครั้งพระเจ้าอโศกมหาราช และยังมีในเรื่องพงศาวดารอีกอย่าง ๑ ว่า พระเจ้า-
อโศกให้ทอนกิ่งพระศรีมหาโพธิ์ที่เมืองพุทธคยาส่งไปประทานพระเจ้าเทวานัมปิยคิธให้ปลูก
ไว้ในลังกาทวีป แต่การที่เอาเมล็ดพันธุ์พระศรีมหาโพธิ์ไปเพาะปลูกเป็นพุทธเจดีย์อาจมีมา
แต่ก่อนแล้ว พระเจ้าอโศกจึงให้ทอนกิ่งพระศรีมหาโพธิ์ประทานไปเมืองลังกา เพื่อให้
วิเศษกว่าที่คนสามัญเก็บเมล็ดไปเพาะปลูก ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

ประโยค ป.ธ. ๙
ตัวอย่างแต่งไทยเป็นมคธ
พ.ศ. ๒๕๒๐

193

ทิ โช ปเนตฺ พุทฺธสาสนสฺส พุทฺฐการฺเยว โหติ, ยํ
 อโสโก นาม ชฺชติโย มหาราชา นานปฺปการโศ พุทฺธสาสนสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส ๖
 ทณฺเจะ สงฺฆิยฺกนฺเณน วณฺณตฺตพฺพํ ตีหากาเวหิ สลฺลภฺชชทพฺพํ สียา พุทฺธ-
 เจตฺยญฺจานกรณํ รมฺมวีนฺยสงฺคายนา นานาวีเทเสสฺส จ พุทฺธสาสนปฺปวตฺตคฺคณนฺตํ ๖
 ทณฺเจะ พุทฺธเจตฺยญฺจานกรณํ นาม ททา กิร อโสโก
 นาม ชฺชติโย มหาราชา ทคฺคทคฺคเดว นิตฺทิตฺตพฺพุทฺธสารีริกธาคุโย สฺมาหริทฺวา
 ทา วิภชิตฺวา ชฺชติยาทึนํ วิเทสฺสิกพฺพุทฺธสาสนิกานํ นียฺยาเททฺวา นานาวีเทเสสฺส
 ปคฺคิฏฺฐาปิตฺตปฺเปสฺส พุทฺธสารีริกธาคุณํ นิชานํ การเสตฺติ เหวมาทึนา นเณ
 รจิตคฺคณฺเด ปาคุโรหสิ ๖ ปฺปราณกฺวทฺตุนิ เจตฺต สกฺขิภฺภูทานิ ๖ อโสกรชฺชสมเย
 หิ ปคฺคิฏฺฐาปิตฺตา พุทฺธสารีริกธาคุณฺปา ยาวชฺชตนา ทคฺคทคฺคเดว ปาคุภวณฺตํ
 ชฺมพฺพึเป เจว ทมฺพปณฺณตฺตีเป จ ๖ อยเมว ฐปฺปํ อจฺจุณิทฺวา พุทฺธเจตฺย-
 กรณเณ นียโม ยสฺมึ กาลเ อโสโก นาม ชฺชติโย มหาราชา พุทฺธ-
 สารีริกธาคุโย วิภชิตฺวา นานาวีเทเสสฺส ชฺชติยาทึนํ พุทฺธสาสนิกานํ นียฺยาเทสิ
 ทเทว อาทิ กทฺวา ยาวชฺชตนา เวปฺปุลลภาวปฺปคฺคโต โหตฺติ อยฺยเหตุ
 ยุตฺติ ๖ กสฺมา ทสฺมึ สมเย อโสโก นาม ชฺชติโย มหาราชา
 พุทฺธสารีริกธาคุโย สฺมาหริทฺวา ทา วิภชิตฺวา นานาวีเทเสสฺส ชฺชติยาทึนํ
 พุทฺธสาสนิกานํ ทคฺคทคฺคเดว ทาสํ นิชานนฺตฺเป การเวตฺตํ นียฺยาเทสฺสิตฺติ ๖
 มนฺสิกโรทา เหวเมทฺตททฺจพฺพํ ทโต หิ ปุทฺเพ ยานิ กานิจิ
 พุทฺธปริยาปฺนฺนานิ พุทฺธเจตฺยานิ, สพฺพาเนว ทานิ โหนฺติ พุทฺธเรณานนฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
 จคฺคทวาริ ปรีโภกเจตฺยานิ, ยา จ พุทฺธสารีริกธาคุโย อโสกรมหาราเชน
 อาโท ชฺชติยาทึนํ วิเทสฺสิกพฺพุทฺธสาสนิกานํ วิภากํ กทฺวา นียฺยาติทา, ทา
 ปฏฺฐิลิกทฺวา นานาวีเทเสสฺส ปคฺคิฏฺฐาปิตฺตานิ อจฺจุ ธาคุเจตฺยานิ ๖

ทศกุต จ ธาตุเจตยานิ นามेतานิ ยथा อโศโก นาม
 ชกตโย महाराजा पुरसासनसुप्लमग्नि गकुवा पुरसासनि वृक्षि विरुषुठी
 वेपुल्लं पापेसि, तथा तसुत्त ओसगमहारणुโย आढगकुखेतके कामनिक्कमात्तिसु
 पुरसासनिकेहि वृग्जवासिठी अनुक्कมโสบี विवेटिकपुरसासनिकेहि सकुकतानि
 โหนุติ กรुकतानि มานิตานि ปุชิตานि อปจितานि, ยศุด ทูรวาสี วิเวสิทก-
 พुरसासनिका ทุกุเขน กนุคฺวา सकुกรโหนุติ กรुकโรหนุติ ปุเชนุติ ๖ ตสุม
 หิ ओसโก นาม ชกตโย महाराजा पुरसासर्विकराकुयो समाहरिकुवा
 पुनभी कालं विगาคं यस्सुमी वृग्जे पुरसासनिका समुपुत्ता อकुधि,
 तकुदेव तेसं सकुการपुชुकुตาय पुरसासर्विकराकुपฺปติกुजानुပ္ปि काเวकु
 नियยาเทสิ ๖ परिโลกเจกियานिปี ปเนतานิ ओสगमहारชुकुสมये จकुการिปี
 पुरसाปาฏิหารियकरणुजानานิ परिโลกเจกियานีติ समुภาวิทानि ओกวิสสุत्तिसु
 अनुमानवसेเนว ทग्จพุพานิ ๖

पुन जपरी विसावकारकदावकु एवमโหสิ ओसโก गिर नम
 महाराजा महापौरिसुत्त ओसकुตमाकारणाव कुवा पुरศयासीसे महापौरिसुत्त
 सायाय कणुकुตาय कनुคฺวา सुवणुकुत्तिक कुहेकुवा मनีสึลาย लेख कुवा
 महापौरिसुत्त ทกุชิดเสสา ยเมว จิซุชิตฺวา सुवणुकुग्गाहे ปติกุจาทुकु
 อธิจฺจหิตฺวา ทํ ยเมว จิซุชิตฺวา सुवणुकुग्गाहे ปติกุจิททกุชิดเสซ
 ลุงกาทีเป ओกนิโรปนकुตาय เทวานนียคิสฺสรणुโย อยูโยเซสิ ๖ ยสุม หิ
 ओโก पुपुเพ महापौरिफलानि आहरिकुวา तानि विरुषुणुकुरानि गकुवा तेहि
 ओกนิโรเปकुवा पुरศเจกियकरणे नियम ओกวิสส मणुवे, तसुमा ओसโก
 नाम महाराजा तओ अकुकरिปี विसेतकुตาय महापौरिसुत्त ทกุชิดเสสาया
 यเมव जिซुชิตฺวา सुवणुकुग्गाहे ปติกุจิทกาवकुตาय อธิจฺจหิตฺวา ทํ ยเมว
 जिซुชิตฺวา सुवणुकुग्गाहे ปติกุจิททกุชิดเสซ ลุงกาทีเป ओกนิโรปนकुตาय
 เทवानนียคิสฺสรणुโย อยูโยเซสิ ๖